

Ders 03 İbadet – Mal ile Yapılan ve Zamana Göre Yapılan İbadetler– Çağa Göre Yapılan İbadetler Ve Cihat

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd, emin ve sözünün eri olan Peygamber Efendimiz (s.a.v)'e salât ve selam olsun. Allahım senin öğrettiklerinden başka hiçbir bilgimiz yoktur. Şüphesiz ki sen, her şeyi hakkıyla bilen ve her şeyi yerli yerinde yaratansın. Allahım, bize fayda verecek ilmi öğret, öğrettiklerinden de faydalanabilmeyi nasip et. Bize hakkı hak olarak göster, ona itaat etme ile rızıklandır, batılı da batıl olarak göster, ondan sakınma ile rızıklandır. Bizi sözü işitip güzel bir şekilde itaat edenlerden eyle, rahmetinle salih kullarınla beraber bizi de cennetine koy. Bizi cehalet ve şüphe karanlıklarından, ilim ve marifet nurlarına çıkar, arzularımızın çukurundan, cennetine ulaştır.

İbadet, İnsanın Yeryüzündeki Hedefi Ve Varoluş Sebebidir:

Değerli kardeşlerim, Akaid ve Kuran'ın İcazı derslerimizin üçüncüsünü gerçekleştirmekteyiz. Bir önceki dersimizde konumuz, insanın var oluş nedeni olan ibadetti. Bugün ise, size yüz adet genç üzerinde yapılan bir anketi sunacağım. Bu ankette gençlere şu soru soruldu: Ulaşmak için çaba harcadığın hedefin nedir? Fakat sonuçta, hedefler hiç de net değildi. Daha doğrusu, araştırmaya göre bu gençlerin sadece yüzde üçü hedefini tam olarak bilmekteydi. İnsan, yaratılış amacını, var oluş sebebini bilmediği zaman, hayatta rastgele yaşar, gelişi güzel davranır. Hiç bir şey üretmez ve tabi ki mutlu da olamaz. Bu yüzden bilmemiz gereken ilk şey, neden bu dünyada var olduğumuzdur. Bir önceki derste bu konuya değindiğimizde şu ayeti zikretmiştik:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ (56) ﴾

[سورة الذاريات]

“İnsanları ve cinleri yalnızca ibadet etsinler diye yarattım”

(Zariyat Suresi: 56)

Ayet gayet açık, gün gibi ortadadır. Usul âlimleri buna, dalalet-i kati derler. Zira onlar, ne ifade ettiği kesin olarak anlaşılan ayetler için bu kavramı kullanırlar. Şöyle ki, var oluş sebebimiz kesinlikle ibadettir.

İbadetin Manası Beş İbadete Sığdırlamayacak Kadar Geniştir:

Fakat müminler ibadetin manası ile ilgili ihtilafa düşmektedirler. Bir grup, ibadetin dinin simgesi olan namaz, oruç ve hac gibi ibadetlerden, daha fazlasını ifade edemeyeceği vehmine kapılmışlardır. Fakat ibadetin manasının çok geniş ve zengin olduğunu bilen insanlar da vardır. İster kabul edin, ister etmeyin her hareket ve sakinlikte, her kelimedede,

bahsedilen ve yasaklanan her şeyde, ilişki ve ilişkiyi kesmede, gülümsemede ve surat asmada, rıza ve öfkede, ibadet etrafınızda dönüp durmaktadır.

Muamelata Dair (Günlük Hayattaki) İbadetler Doğru Olmadan, Dinin Simgesi Olan İbadetler Sahih Olmaz:

İbadetin her an, her durum ve her hareketimizde etkili ve var olduğu anlaşılmıştır. O zaman Allah'a hakkıyla ibadet etmeliyiz. Bir önceki buluşmamızda, simgesel ve muamelata dair ibadetlerden bahsetmiştik. Dersin ekseninde, simgesel ibadetlerin ancak muamelata dair ibadetlerin sahih olmasıyla kabul olacağı konusunu ele almıştık. Bunu bir âlimin şu sözü ile açıklamıştım: “haramı bir dânik miktarı terk etmek, farz olan haccın dışında seksen kez nafil hac yapmaktan daha hayırlıdır.” Yine Rasulullah (s.a.v)’in şu hadisiyle konuya açıklık getirmiştik:

((لَأَنْ أَمْشِيَ مَعَ أَخٍ فِي حَاجَةٍ خَيْرٌ لِي مِنْ أَنْ أَعْتَكَفَ فِي مَسْجِدِي هَذَا))

[الطبراني عن ابن عمر]

“Bir ihtiyacını karşılamak üzere Müslüman kardeşimin yanında olmam, şu mescidimde itikâfa girmemden daha hayırlıdır.”

(Taberani İbn Amir’den nakletmiştir)

Öyleyse bu konuya ibadet kavramını genişleterek devam ediyoruz. Zira hadiste, zaruri olarak yapmamız gereken, Allah’ın yapmamızı istediği, dinin hakikati olan ibadetten bahsedilmektedir.

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ (21))

[سورة البقرة]

“Ey insanlar Rabbinize ibadet edin.”

(Bakara Suresi: 21)

Değerli kardeşlerim ayette şöyle buyruluyor:

(أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (22))

“Şimdi, yüzüstü kapanarak düşe kalka yürüyen mi daha doğru gider, yoksa dosdoğru bir yolda dimdik yürüyen mi?”

(Mülk Suresi: 22)

Hayattaki hedefinin ne olduğunu tam olarak bilen kişi, hedefi yönünde, dosdoğru dimdik yürür, ama var oluş sebebini, yaratılış gayesini bilmeyen kişi yüzüstü kapanarak, düşe kalka yürür. Bu yüzden bir önceki görüşmemizde de bahsettiğim gibi, bir şehirde olsan ve orada belirli bir hedefin olsa, bu hedefi gerçekleştirmek için uygun vasıtalar seçersin.

Bunu yapabilen insan, doğru yol üzerinde yürüyen, akıllı, kurtuluşa ermiş ve başarıya ulaşmış olan insandır. Ama o şehre niye gittiğini bilmiyorsan, başıboş bir şekilde geliş güzel hareket edersen, ne yapacağını bilemezsin. Şu ayet de buna işaret emektedir:

﴿ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا (103) الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا (104) ﴾

“(Ey Muhammed!) De ki: “Amelce en çok ziyana uğrayan; iyi iş yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatındaki çabaları kaybolup giden kimseleri size haber verelim mi?”

(Kehf Suresi: 103-104)

Bu ayetlerde bahsedilen yarım yamalak öğrenen kişidir. O kişi, öğrenen biri değildir ki ilminden faydalanılsın, tamamen cahil de değildir ki öğrensin. İşte nice bilgisiz insanlar var ki, bilmediklerinin de farkında değillerdir. Bu, şeytandan gelen bir duygudur ve onları uyarmak gerekmektedir.

Geçen derste çok ince ve önemli konulardan bahsettik, muamelata dair günlük ibadetlere

ve dinin simgesi olan ibadetlere değindik. Muamelata dair ibadetler, dürüst, güvenilir, iffetli, mütevazı, merhametli, insafli ve adil olmak gibi ibadetlerdir. Dinin Şiarından olan simgesel ibadetler ise, namaz kılmak, oruç tutmak, hacca gitmek, zekât vermek ve kelime-i şهادet getirmektir.

İbadet İle İlgili Diğer Bir Kavram: Kendini Bilmek:

1- Kişiyeye Uygun İbadetler:

Şimdi ibadeti diğer bir yönden inceleyeceğiz:

1- Zenginin Malını Doğru Yerlere Harcaması İbadettir:

Öncelikle “kendini bilme” kavramına değinelim. Sen kimsin? Her insanın toplumsal bir rolü vardır.

İlki; Bu adamdır, bu kadındır, bu dişidir, bu erkektir gibi...

İkincisi de; Bu adam kimdir? O zengin adamdır. Burada kişinin kimliğine baktığımızda, onun zenginlerden olduğunu, görürüz. Yine bu adam güçlüdür dediğimizde, toplumda saygın bir konumu olduğunu anlarız. O, güçlüdür, yetkileri vardır, bir kalem oynatması ile hak olanı ortaya koyar, batılı yıkar, iyiliği emreder, kötülüğü yok eder. Bu adam âlimdir dediğimizde de, onun kimliğinde insanlar arasında ilim davetçisi özelliği ile anıldığını anlarız.

Bu dersimizde Allah’ın izniyle değineceğimiz ilk şey şu; Sen kimsin? Hepimizi ortak paydada buluşturan ibadetler vardır. Hepimizin namaz kılması gerekir. Namaz dinin simgesi olan ilk ibadettir. Namazın olmadığı dinde hayır yoktur. Namaz, dinin direğidir. Onu doğrultan dinini ikame etmiş (doğrultmuş) olur. Onu terk eden, dinini harabeye çevirmiştir. Yani namaz Allah’a yaklaştıran ibadetlerin efendisi, itaatin kaynağı, göklerin ve yerin Rabbi olan Allah ile olan irtibattır, müminin miracıdır.

Hepimiz namaz kılarız, bu ortak bir ibadettir, yine hepimiz oruç tutarız, malımız nisap

miktarına ulaştınca zekâtını veririz, imkânımız olduğu zaman Kâbe'yi haccederiz. Fakat bir de kişinin kimliği ile ilgili ibadetler vardır. Sen kimsin? Sen zenginsin, o zaman ilk ibadetin malından infak etmektir. Allah Teâlâ bu malı sana, yolunda harcayasın, onu infak ederek dünya ve ahirette mutlu olasın, âlimler ile yarışasın diye vermiştir. Bunun delili de şudur: Abdullah b. Ömer şöyle diyor:

Rasulullah (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu işittim:

((لَا حَسَدَ إِلَّا عَلَى اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْكِتَابَ، وَقَامَ بِهِ أَنَاءَ اللَّيْلِ، وَرَجُلٌ أَعْطَاهُ اللَّهُ مَالًا فَهُوَ يَتَصَدَّقُ بِهِ أَنَاءَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ))

[متفق عليه]

“Yalnız şu iki kişiye gıpta edilmelidir: Biri, Allah'ın kendisine verdiği malı hak yolunda harcayıp tüketen kimse, diğeri de, Allah'ın kendisine verdiği ilimle yerli yerince hükmeden ve onu başkalarına öğreten kimse.”

(Buhari ve Müslim)

İlk soru şudur: sen kimsin? Bu soruyu kendine sor! Zengin bir mümin, kesin olarak bilmelidir ki, Allah bu malı kendisine ancak cennete girmesine yardımcı olmak için vermiştir. Değerli kardeşlerim, zengin olan insanların, cennetin çok yüksek mertebelerine ulaşabilmeleri mümkündür. Çünkü mal, yaşam gücüdür:

Helal yoldan kazanan ve bu malı Müslümanların menfaati için harcayan bir tüccar, Allah katında peygamberler ve sıddıklarla beraber olur. Yani dürüst tüccar, peygamberler ve sıddıklarla beraberdir. Çünkü malımla kalbini kazanmam, fikirlerimle seni ikna etmem gibidir. İşte bu, mal sahibi olan kişinin öncelikle yapması gereken ibadetlerdendir. Malından infak etmeli, malı ile yaraları sarmalı, birliği sağlamalı, yetimlerin gözündeki yaşları silmeli, gençleri evlendirmeli, fakirleri ev sahibi yapmalı, yemeği yedirmeli, yetimleri gözetmeli, infak ederek kalpleri kazanmalıdır. Bunun için kendini bilmek

ibadettir ve bunun ilk aşaması da “Sen kimsin? Sorusunu kendine sormaktır.

Az önce ortak olan ibadetler konusunda anlaştık. Hepimiz namaz kılarız, oruç tutarız, zekât veririz, hacca gideriz ve şehadet ederiz. Fakat ortak paydamız olan bu ibadetleri yerine getirdikten sonra, bir de kimliğimizle alakalı yapmamız gereken ibadetler de vardır. Zenginin ilk ibadeti, kazandığı malından infak etmesidir. Çünkü Allah Teâlâ bu malı ona, kendisine itaat etme noktasında bir vesile olarak vermiştir.

Bunun delili de şu ayettir:

﴿ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا (77) ﴾

[سورة القصص]

“Allah’ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma.”

(Kasas Suresi: 77)

Bu ilk ayettir ve gayet açıktır. Değerli kardeşlerim mal insanın ayağını kaydırabilir. Kişi onun hizmetine girebilir, bedendeki bir hastalık gibi, kişiye manevi hastalık olarak sirayet edebilir.

﴿ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (16) ﴾

[سورة التَّغَابُنِ]

“Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.”

(Tegabun Suresi: 16)

Cimrilik bir hastalıktır. Cimri olan kişi, zengin olarak ölmek için fakir olarak yaşar. Bu yüzden bazı rivayetlerde ölünün ruhunun, naaşının üzerinde kanatlanarak şöyle dediği zikredilir: “Ey ailem, ey çocuklarım, dünya sizinle, benimle oynadığı gibi oynamasın, ben helal haram ayırt etmeden mal biriktirdim. Onu helal veya değil her yere harcadım. Şimdi saadet size, sıkıntı bana düştü.

Kıyamet gününde insanların en pişmanı, insanlar malı sayesinde cennete girerken, malı yüzünden cehenneme girecek olandır. Zenginin ilk ibadeti malından infak etmektir.

﴿ وَأَنْفَقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ (195) ﴾

[سورة البقرة]

“(Mallarımızı) Allah yolunda harcayın. Kendi kendinizi tehlikeye atmayın.”

(Bakara Suresi: 195)

Bu ayetin manası ne kadar da derindir: Kendi kendinizi tehlikeye atmayın, (eğer infak etmezseniz.) Deliller sayılamayacak kadar çoktur.

2- Güçlünün İbadeti; Mazluma İnsaf Etmesi, Zayıfa Yardım Etmesidir.

Eğer güçlüysen, ilk yapman gereken şey haklıya hakkını vermek, mazluma insafılı davranmak, güçsüz insanlar için güçlü insanlardan, fakirler için zenginlerden, mazlumlar için zalimlerden alıp, hak edene hakkını vermektir. Sen güçlüsün, bir kalem oynatma ile karar çıkarabilirsin. İşte bu yüzden güçlü insanlar bazen büyük mesuliyeti olan kelimeler mırıldanıyorlar. Eğer sarf ettikleri sözlerin gerçek manasını bilselerdi, o sözleri sebebiyle korkudan titrerlerdi.

﴿ فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ (92) عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ (93) ﴾

[سورة الحجر]

“Rabbine andolsun, onların hepsine yapmakta olduklarını mutlaka soracağız.”

(Hicr Suresi: 92-93)

Öyleyse, hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin. Güç sorumluluktur, mal sorumluluktur.

Değerli kardeşlerim, İnsanın mertebesi mal ile makam ile ilim ile yükselebilir. İnsanın mertebesi her yükseldiğinde, Salih amel seçimindeki tercih dairesi genişler.

3- Eğitim Vermek İbadettir:

Bir sınıf öğretmeni otuz öğrenciden sorumludur, okul müdürü dört yüz öğrenciden sorumludur. Fakat Milli Eğitim Müdürü tüm vilayetin mesuliyetini taşır. Milli Eğitim Bakanı'na gelince, bütün Milli Eğitim Ders programı onun elindedir, Bakan, bu programı düzeltebilir. Yine her sınıf düzeyi için kitaplar hazırlamakla ve işleri denetlemekle ilgili

birçok memura sorumluluk verebilir. Bunları hepsi mertebeyi yükselttiği gibi, sana ihsan edilen salih amel sahasını da genişletir. Öyleyse yeryüzünde ayağı yere sağlam basanlara, başkalarına bahşedilmeyen Salih amelleri işleme fırsatı bahşedilmiştir. Yeryüzünde ayağı yere sağlam basanlar dediğimizde kastettiğimiz, güçlü zengin ve âlim olanlardır.

İlk ibadet, kendini iyi tanıman ve kimliğine göre ibadet etmendir. Güçlü bir insanın, insanların ortak paydası olan simgesel ibadetler dışında ayrıca yerine getirmesi gereken ibadetler vardır. Haklıya hakkını vermek, mazluma insafli davranmak, güçsüz insanlar için güçlü insanlardan, fakirler için zenginlerden, mazlumlar için zalimlerden alıp, hak edene hakkını vermek, insafli, adaletli olmak gibi... Bir saat adaletli olmak, bazen seksen yıl ibadet etmeye eş değer olabilir.

4- Âlimin Allah Rızası İçin İnsanlara Eğitim Vermesi İbadettir:

Alimin ibadeti, insanlara eğitim vermektir

Âlim de ilminden infak etmeli, onu öğretmelidir. Zira Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا﴾ (39)

[سورة الأحزاب]

“Daha önce gelip geçen o peygamberler, Allah’ın vahiylerini tebliğ eden, Allah’tan

korkan, başka hiç kimseden korkmayan kimselerdir. Allah, hesap görücü olarak yeter.”

(Ahzap Suresi: 39)

Dikkat edin:

﴿وَيَخْشَوْنَهُ﴾

[سورة الأحزاب]

“Allah’tan korkan” buyrulmuştur.

Allah’ın verdiği risalet görevini tebliğ edenler, sayılamayacak kadar özelliklere sahiptirler. Fakat Allah burada hepsinden bahsetmemiş, bir özellikle yetinmiştir.

﴿ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ (39) ﴾

[سورة الأحزاب]

“Daha önce gelip geçen o peygamberler, Allah’ın vahiylerini tebliğ eden, Allah’tan korkan, başka hiç kimseden korkmayan kimselerdir. Allah, hesap görücü olarak yeter.”

(Ahzap Suresi: 39)

Allah’ın risalet görevini tebliğ eden kişi, Allah’tan başkasından korktuğu, bu korkudan dolayı hakkı söylemediği ve insanları hoşnut etmek için batılı konuştuğu zaman, onun davetinden ne kalır ki? Davet görevi sona erer. O zaman, bu kişinin kapsamlı, yeterli, tek bir özelliği vardır ki, Allah’tan korkmak, Allah’tan başkasından korkmamak ve kınayanın kınamasını umursamamaktır.

Kardeşlerim, öncelikli ibadet, kendini bilmektir. Eğer âlimsen, öncelikli ibadetin, Allah rızası için ilim öğretmendir. Güçlüysen, hakkı hak olarak, batılı batıl olarak görmen ve ona göre hareket etmendir. Eğer zenginsen, malını Allah yolunda harcamandır.

5- Kadının Eşine Ve Çocuklarına Hizmet Etmesi İbadettir:

Kadının öncelikli ibadeti, eşini ve çocuklarını gözetmesidir. Ey hanım kardeşim, şunu öğren ve diğer hanımlara da öğret ki, bir kadının eşine güzel bir şekilde hanımlık yapması, Allah yolunda cihat etmeye eşittir.

Daima tekrarladığım bir örnek vermek isterim, çünkü bu örnek konuya çok uygun bir örnektir.

Bir kadın gece namazı kılıyor ve namazda ağlıyordu, kalbi huşu ile doluydu ve Allah’ın sevgisi ile erimekteydi. Bu kadının beş çocuğu

vardı. Geceyi böyle geçirmiş ve saat altıya gelmişti ve çok yorgundu. Çocuklarından kendi işlerini planlamalarını istedi. Evde

yemek yoktu, oda soğuktu, bazı çocukları ödevlerini yapmamıştı, bazılarının kıyafetleri düzgün değildi, bazısının kıyafeti da tadilat gerektiriyordu. Çocuklar okula gittiler, biri ödevini yapmamıştı, diğerinin kıyafeti kötü durumdaydı, bir diğerinin kitabında naylon poşete konulmamış olan sandviçten akmış olan yağ lekesi vardı. Yani hepsi kötü durumdaydılar. Şimdi ben diyorum ki: Bu kadın güneş doğmadan yarım saat önce kalksaydı, odayı ısıtsaydı, kahvaltıyı, çocuklarının beslenmelerini hazırlasaydı, ödevlerini, kıyafetlerini ve çantalarını kontrol etseydi ve onları yolcu etseydi, bence bu kadın ilk yaptığı ibadetten milyon kat daha fazla Allah'a yaklaşırdı. Çünkü ilk yaptığı ibadetti ama ikincisinde, normal hayatında yaptığı şeyler ile ibadet etmiş olacaktı.

O zaman, Öncelikli ibadet, kişinin kendini bilmesi ve ona göre ibadet etmesidir. Kimliğin ile alakalı özel ibadetlerin vardır. İnsanlar bu gerçeği anladıkları zaman, Müslümanın durumu değişir. Bununla ilgili Hz. Ali (r.a) şöyle buyurmuştur: “Dört şey devam ettiği sürece din ve dünya baki kalır. Zenginler mallarında cimrilik etmezlerse... Âlimler bildikleri ile amel ettikçe... Cahiller bilmediklerini öğrenmekte kibirlenmedikçe... Fakirler dinlerini dünyalarına satmadıkça...- Şimdi dikkat edin- Âlim, ilmini kaybettiğinde, cahil ilim öğrenmek konusunda kibirlenir, zengin cimri davrandıkça, fakir de dinini, dünyaya satar.”

Bu sözü bir kez daha tekrarlayalım: “Dört şey devam ettiği sürece din ve dünya baki kalır. Zenginler mallarında cimrilik etmezlerse... Âlimler bildikleri ile amel ettikçe...

Cahiller bilmediklerini öğrenmekte kibirlenmedikçe... Fakirler dinlerini dünyalarına satmadıkça... Âlim, ilmini kaybettiğinde, cahil ilim öğrenmek konusunda kibirlenir, zengin cimri davrandıkça, fakir de dinini, dünyaya satar.”

İnsanların en kötüsü, ahretini dünya için satanlardır.

Kardeşlerim işte kendini bilmek, ibadettir.

Kendine sor: Sen kimsin? Zenginsen sana özel bir ibadet var, güçlüysen, âlimsen, kadınsan, sana özel bir ibadet var. Ey hanım kardeşim şunu bilin ve diğer kadınlara da öğretin ki, kadının eşine güzel bir şekilde hanımlık yapması, Allah yolunda cihat etmeye eşittir.

“Çocukları için evde oturan bir kadın var ve o kadın benimle birlikte cennettir. Cennetin kapı kolunu ilk tutan benim ve o kadın benden önce cennete girmek için benimle çekişti. Dedim ki: Kimdir o ey Cebrail? Dedi ki: O eşi ölmüş ve çocukları ile kalmış bir kadındır. Çocuklarından dolayı da evlenmeyi reddetti. İşte bu kadın cennete görmek için Rasulullah ile çekişmektedir.”

Bu kendini bilmektir, Bunun için bulunduğun yerde Allah’a ibadet etmelisin.

2- Duruma Uygun ibadetler:

Bir de duruma göre ibadetler vardır. Mesela kişinin hasta bir babası var. Aynı zamanda bazı ilim meclislerine katılmaktadır. Şimdi hangisi daha önceliklidir, babası ile kalması ve onunla ilgilenmesi, ihtiyaçlarını gidermesi mi, yoksa babasını bırakıp ihmal edip, diğer ibadete, ilim meclislerine gitmesi mi? Bu durumda deriz ki: Hayır, bu, durumunun gerektirdiği bir ibadettir. Farz ibadetlerden sonra öncelikle babanla ilgilenmen gerekir. Hasta bir babası olan kişinin öncelikli ibadeti, babasına bakmasıdır. Misafiri olan kişinin öncelikli olarak ona ikram etmesi, sınava girecek olan bir oğlu olan kişinin, onun için ders çalışmaya müsait bir ortam hazırlaması, evlenecek yaşa gelmiş kızı olan kişinin, onu evlendirmek için çabalaması, gençliğinin en güzel çağına gelmiş, fitnelerin çevrelediği,

dünyanın onunla oynadığı bir oğlu olan kişinin, onu evlendirmesi gerekir. Burada çok ince bir mana vardır. İkinci olarak zikrettiğimiz, misafire ikram etmek, hastaya bakmak, öğrenciye çalışma ortamı hazırlamak gibi ameller, duruma göre öncelik gerektiren ibadetlerdir. Nice babalar vardır ki, sınav günlerinde çocuklarıyla çok ilgilenirler. Bütün ziyaretlerini, görüşmelerini ve törenleri iptal ederler. Çünkü sınav havası vardır ve tüm aile çocukları için teyakkuza geçer, evde sakin bir ortam oluştururlar. Ona uygun yemekler hazırlar, yardım ederler. Nice öğrenci anne ve babası, onu sınav zamanına kadar uyandırmadıkları için lise mezuniyet sınavında başarısız olmuştur. Bu yüzden çocuklarına yardım etmen için gerekli vesileleri edinmelisin.

Değerli kardeşlerim, yine duruma göre ibadetlerden bahsediyoruz. Bu konu ile ilgili çok fazla acı hikâye var. İnsan önceliklerini bilmiyor, babası hastayken daha çok sevap alacağını düşünerek başka bir ibadete yöneliyor. Fakat Allah Teâlâ onun vacip olan görevini terk etmesinden dolayı, nafil ibadetini de kabul etmiyor.

Gençliğinin baharında bir oğlun var, fitne kol geziyor ve her geçen yıl oğlunun yaşı ilerliyor. Ama sen her sene hacca gidiyorsun ve otuzuncu kez hac ibadetini yerine getiriyorsun. Oğlunun da evlenmesi gerekiyor. Bana göre ilk farz olan haccından sonra beşinci defaya kadar hacca gittin, Allah bereketli kılsın, ibadetini kabul etsin, tebrik ederim ama oğlun iyi bir hanım ile evlenmek istiyor. Allah'a yemin ederim ki, insan bu fitne zamanında çocuklarını bizzat evlendirdiği zaman, çok büyük bir ecir alır. Fakat bu, farz olan hac ibadetini veya beş yılda bir hacca gitmeyi terk et demek asla değildir. Ancak çocuklarını da önemsemeli, onları evlendirmeli, teskin etmelisin. Onların senden başka kimi var ki? Şu söze kulak verin: Sen başkaları için çabalarsın, senden başka insanlar da onlar için çabalar, ama çocuklarının senden başka kimsesi yoktur?

Vallahi iki oğlunu evlendirmiş bir baba tanıyorum. Çocuklarının evlilikleri de gayet güzel. Allah'a yemin ederim, bu baba çocuklarını karşısına aldığı anda, o çocuklar

babalarına saygı, edep ve sevgilerinden dolayı, ordu komutanının önündeki asker gibi duruyorlar. Bir babanın oğlunu evlendirmesi büyük bir şey, büyük bir ameldir. Yalnız, çok

farklı zihniyette olan babalar da var. Mesela diyor ki: “Ben seçkin bir kişiyim” Vallahi babası On’dan fazla binaya sahip olduğu halde ev kurması için başkalarının kendisine yardım topladığı bir genç tanıyorum. Bu baba “Ben kendi hayatımı kendim kazandım, her şeyimi kendim yaptım, çocuklarım da kendi hayatlarını düzene koysunlar” diyor. Bu tamamen acımasızlıktır. Öyleyse tam anlamıyla babalık yapan kişi, çocuklarını önemseyen insandır. Bir de kahraman babalar var ki onlardan bir tanesi Şam’ın en iyi mahallelerinden birindeki evini satıyor, kendisi şehir dışında oturuyor, sattığı evin fiyatına beş tane ev satın alıyor. Bu evler çiftlerin oturabileceği, fiyatı otuz milyondan kırk milyona kadar çıkan evlerdir. Bir de kötü duyguların peşlerinde dolaştığı, bekâr dört tane evladı var. On milyonluk bir evde otur, kalanıyla da çocuklarına birer ev satın al.

Çok zengin babalar tanıyorum. Kızına talip olmak için birçok kişi geliyor. Bu adamın kızının da bir evi var ve insanlar bunu bir şeref olarak görüyor. Bu kız, bu şekilde mi evlendirilmelidir? Nice evi olmayan dürüst mümin gençler var ve evi olan bir genç kız buluyor ve bunu nimet olarak görüyorlar. Akıllı, zeki babalar, bu ev vesilesiyle iyi ve başarılı bir evlilik gerçekleştiriyorlar.

İşte duruma göre ibadet budur.

3- Zamana Uygun İbadetler:

Şimdi de zamana uygun ibadetlere geldik. Fecir yani sabah namazı vakti, hesap yapma,

araba yıkama vakti değil, ibadet vaktidir, Kuran okuma vaktidir, namaz kılma ve Allah'ı zikretme vaktidir. Nitekim Hz. Aişe, Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in şöyle buyurduğunu naklediyor:

((لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي صَلَاةِ الْعِشَاءِ وَصَلَاةِ الْفَجْرِ لَأَتَوْهُمَا وَلَوْ حَبْوًا))

[النسائي]

“İnsanlar yatsı ve sabah namazının ne kadar değerli olduğunu bilselerdi, emekleyerek de olsa, camiye gelirlerdi.”

(Nesai)

İşte zamana uygun ibadet etmek, her vakte hakkını vermektir. Zira Allah gece yapman gereken bir ameli gündüz yaptığında, gündüz yapman gereken bir ibadeti, gece yaptığında onu kabul etmez.

Rasulullah (s.a.v) gençliğinin baharında Kuran okuyan ve çalışması gereken vakitte ibadet eden bir genç gördü ve ona sordu:

((مَنْ يَطْعَمُكَ ؟ قَالَ: أَخِي، قَالَ: أَخُوكَ أَعْبَدُ مِنْكَ))

[ورد في الأثر]

“Seni kim doyuruyor? Genç, ‘kardeşim’ dedi. Bunun üzerine Rasulullah “O senden daha çok ibadet etmiş bir kul gibidir.’ buyurdu.”

(Hadis kaynaklarında geçmektedir)

İşte bu, vakte uygun ibadettir, “kardeşin senden daha Âbiddir” Çünkü o, helal yoldan kazanıyor ve bu malını da ona sığınan birine harcıyor.

Allah gece ibadetini gündüz, gündüz ibadetini de gece kabul etmez.

O zaman üçüncü tür ibadet, zamana uygun ibadettir. Sabah namazı vakti, namaz ve zikir vaktidir. Gündüz, çalışma vaktidir. Hz. Ömer iş saatinde çalışmayan bir adam gördüğünde ona şöyle dedi: “Bu Kuran onunla amel etmemiz için indirildi, amel etmek yerine onu okuyor musun?”

4- Yaşadığımız Çağa Göre İbadetler:

Kurallar Çağı ile İnsanlar ve Eşyalar Çağı Arasındaki Fark:

Kardeşlerim, bu konu üzerinde dikkatlice yoğunlaşacağız. Konumuz, yaşadığımız çağa göre ibadetler. İlk olarak çağlar çeşitlidir, Kurallar çağı dediğimiz bir asır vardır ki, burada insanlar ve eşyalar kurallara hizmet ederler. Bu çağlar insanlık tarihinin en gelişmiş çağı kabul edilir. İnsanlar ve eşyalar, kuralların hizmetindedir. Zira Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿ قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ (24) ﴾

[سورة التوبة]

“De ki: “Eğer babalarımız, oğullarımız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz”

(Tevbe Suresi: 24)

İnsanlar...

﴿ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا (24) ﴾

[سورة التوبة]

“kazandığınız mallar, kesada uğramasından korktuğunuz bir ticaret ve beğendiğiniz meskenler”

(Tevbe Suresi: 24)

Eşyalar...

﴿ أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ (24) ﴾

[سورة التوبة]

“size Allah’tan, peygamberinden ve O’nun yolunda cihattan daha sevgili ise”

(Tevbe Suresi: 24)

Ve kurallar... Kurallar çağı, İslamın ilk çağı gibidir. Gassani hükümdarlarından biri olan Cebele b. Eyhem Müslüman oldu ve Hz. Ömer’in yanına geldi, gayet hoş karşılandı. Kabeyi tavaf ederken Fezara kabilesinden bir bedevi, Cebele’nin kıyafetinin kenarına bastı ve izarı yani kıyafeti omzundan düştü. O bir kraldı, kıyafetine basan kişi ise alelade

bir insandı. Günümüz ifadesiyle, avamdan, ayak takımından biriydi. Cebele ona vurdu ve burnunu kırdı. Bu bedevi, mukaddes değerlerin olduğu kuralar toplumunda yaşıyordu. Hz. Ömer'e gitti ve şikâyet etti. Halife Cebele'yi çağırttı. Günümüz şairlerinden biri bu olayı şiir olarak yazmış ve dizelere dökmüştür. Hz. Ömer şöyle dedi:

Bu yaralı Fezari'nin dedikleri doğru mudur?

Cebele şöyle dedi:

Yalan söyleyecek değilim, bu genci terbiye ettim, hakkımı kendi elimle aldım

Hz. Ömer:

Ya bu gence diyetini öde, onu razı et,

Ya da ona yaptığın gibi, o da senin burnunu kırsın

Cebele:

Nasıl olur ey Müminlerin Emiri, ben bir kralım, o ise ayak takımındandır

Bir yıldızın yere düşmesine nasıl razı olursun?

Hz. Ömer:

Bu, bizim toprağa gömdüğümüz cahiliye çıgıllıkları ve cehalet kokusudur

Bunun yerine getirdiğimiz yeni kural, köle ve hür insanın dünyada eşit oluşudur

Cebele:

Bu benim şöhretime saygısızlıktır, ben senin katında en güçlü ve izzetli olanım

Şimdi dinden dönüyorum, sen beni soğuttun

Hz. Ömer:

Bu âlemde tüm çatlakları onardık ve bizim dünyamızda insanların en şerefli ile

köle eşittir

Diğer bir çağ da insanların çağıdır. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

﴿ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً ﴾

مِنْهُمْ يُذِخُّ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ (4)

[سورة القصص]

“Şüphesiz ki, Firavun yeryüzünde (ülkesinde) büyüklük taslamış ve oranın halkını sınıflara ayırmıştı. Onlardan bir kesimi eziyor, oğullarını boğazlıyor, kadınlarını ise sağ bırakıyordu. Şüphesiz o, bozgunculardandı.”

(Kasas Suresi: 4)

Bu çağda peygamberler ve güçlüler vardır. İnsanların çağında yani güçlüler, kölelere sahiptiler, gönüllere değil. Güçlüler alırlar ama vermezler. İnsanlar onlar için yaşarlar. Bu yüzden de halk, peygamberleri sever ama güçlülerden sadece korkar.

İkinci tür çağ, dediğimiz gibi insanların çağıdır. Kurallar ve eşyalar insanların hizmetindedir. Fakat bu çağda kişi güçlü ve salih olabilir. Bu asırda durum mükemmellekle, ızdırıp verici olma arası bir haldedir. Yani ne mükemmel bir dönemdir, ne de tam olarak felakettir. Ama asıl felaket üçüncü çeşit, yani eşyaların çağıdır.

Bir genç kız ve erkek nişanlanır. Kızın babası sorar: “Evin var mı oğlum?” Genç “tabii ki var” deyince baba “tapusunu getir” der ve genç de getirir gösterir. Ardından kayınpederi bu sefer arabasının olup olmadığını sorar. Olumlu cevap alınca da ruhsatını ister. İşyeri olup olmadığını sorar ve ruhsatını ister. “Belge getir, ev, araba, dükkân” Ve sonunda kızını ona verir. Bir gün arkadaşlarını yanına alarak damadını iş yerinde ziyaret eder ve “bu benim damadım” diyerek tanıştırır. Arkadaşlarından biri atılır ve “Bu adam Müslüman değil” der. Bunun üzerine kayınpeder damadına “Sen Müslüman değil misin?” diye sorunca, damadı da şöyle der: “Sen bana dinimi sormadın ki?”

İşte eşyalar çağı...

Mesela, bir insanın bütün gücü, evinin metrekaresi, kıyafetinin çeşidi, eşyasının, aracının markası ise, onun için değerli olan sahip olduğu malların, aletlerin maddi değerleri ise, işte bu eşyalar insanı yönetmeye başlamış demektir. Burada kurallar ve insanlar, eşyalara hizmet ederler. İşte asıl büyük felaket budur.

Çağımızın Gerektirdiği Bazı İbadetler:

1- İmar Etmek Cihattır:

Dördüncü çeşit ibadet olan çağımız ibadetlerine geldik ve bu konu gerçekten çok önemlidir. Çünkü Müslümanların tamamı bu konuda sıkıntı çekmektedir. Mademki karşı taraf Müslümanların fakirleşmesini istiyor, o zaman Müslümanların öncelikli ibadeti, dünyayı imar etmek, barajlar inşa etmek, yer altı zenginlik kaynaklarını çıkarmak, sanayiye geliştirmek, kendi kendine yeterli olmak, ihracat yapmak ve milli serveti oluşturmak olmalıdır ki bu servetle toplumun ihtiyaçları karşılanabilsin. Güçlü olduğun sürece özgürsün. Dünyada üstünlük sağlamazsan, dininde de saygı göremezsin. Güçlü olmazsan, kendi kararlarını kendin veremezsin. İşte gerçek budur. Peki, bu sözü karşılayan nedir? Tabi ki Kuran'ı Kerim:

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın”

(Enfal Suresi: 60)

Bu ayette “kuvvet” kelimesi nekra yani belirsiz olarak gelmiştir. (Yani her türlü güç olabilir) Dolayısıyla ilim güçtür, ağır sanayi güçtür, stratejik endüstri güçtür. Bazen bazı projelerin gerçekleşmesine onay veririz ve bu projelerin çoğu turizm ve hizmet alanındadır. Fakat bizim stratejik endüstri alanında hiçbir projemiz bulunmamaktadır. Kendi yetiştirmediği gıdayı yiyen, üretmediğini giyen, üretmediği makinaları kullanan millete yazıklar olsun. Yine silah satın alan millete yazıklar olsun. Bunu yapan bir ülke,

kullandığı silah ile ilgili tam kararı kendisi veremez ki. Öyleyse çağımızın ibadetlerinden biri de ayette bahsedilen hazırlıktır:

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Onlarla Allah’ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah’ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz.”

(Enfal Suresi: 60)

Şuanda nükleer güce sahip ülkeler, ben eminim ki gelecek elli yılın hazırlığını yapmışlardır ve onlar belki de nükleer silahları kullanmak zorunda kalmayacaklar. Fakat bu silahları etrafındakiler için bir güç ve caydırıcılık unsuru olarak kullanmaktadırlar. Nitekim Allah Teâlâ buyuruyor ki:

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın”

(Enfal Suresi:60)

Ayette “kuvvet” kelimesi nekra (belirsiz) gelmiştir ve bir kelimenin nekra gelmesi, onun genel ve kapsamlı bir ifade olduğunu göstermektedir. Peygamber efendimiz (s.a.v.)’in zamanında güç, savaş atlarıydı. Daha sonra mancınık oldu, daha sonra savaş topu, daha sonra zırhlılar oldu. Şimdi ise güç, uçaklardır. Bildiğiniz gibi Lübnan’ın kırk milyar değerindeki alt yapıları, bir ay içinde uçaklarla imha edildi. Eğer etkili hava silahları elde etmezsen, güçlü olamazsın. O zaman:

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın”

(Enfal Suresi:60)

Bunu, ‘yani ayette önce genel olan ‘Kuvvet’in zikredilip, daha sonra ‘Savaş Atları’nın zikredilişini’ Âlimler, Hassı (Özel, hususi olanı) Âmm’a (genel olana) atıf olarak isimlendirmişlerdir. Kuvvetin ne olduğuna dikkat celp edilmesi için ayette belagî sanat uygulanmıştır. Kuvvet silahtır, kuvvet, gelişmiş silahtır. Mesela, 7 km menzilli uçak, 3 km menzilli zırhlı gibi... Bir uçağın bir düzlemdeki 100 tankı yok etme gücü vardır. Yine bir uçak ancak 5 km uzaklıktaki iki hedefi görebiliyorken, diğer bir uçak 200 km uzaklıktaki on sekiz hedefi görebilmektedir. Yani mesele güç meselesidir ve çok önemlidir.

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın”

(Enfal Suresi:60)

Silah güçtür, gelişmiş silah güçtür, uydular, bilgi, maneviyat, ön hazırlık, tedbir ve planlılık, bunların hepsi güçtür. Zira Allah Teâlâ’nın da buyurduğu gibi:

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın”

(Enfal Suresi:60)

Hazırladığınız kuvveti kullanmaya ihtiyaç duymayabilirsiniz. Fakat bu kuvvet korkutur. İşte bu yüzden bazı davetçiler Ayette geçen (Allah düşmanlarınızı korkutursunuz) “korkutma” kelimesini sarf etmekten çekinirler ve “terörist olduk” derler. Fakat ayetteki bu korkutma terör manasında değildir. Bu korkutma aksine terörü engellemektir. Onunla sadece düşmanlarınızı korkutursunuz.

Bana bir İslam ülkesinden bir kardeş anlatmıştı. Bu İslam ülkesi yine başka bir İslam ülkesinin komşusuydu. Fakat ilk zikrettiğimiz ülkede Müslümanlar baskı ve zulüm altındaydılar. Diğer İslam ülkesi nükleer füze patlatınca arkadaşım bana şöyle dedi:

“Vallahi komşu ülkedeki Müslümanlara yapılan muamele 180 derece değişti.” Nitekim Allah Tela da şöyle buyurmaktadır:

﴿ تَرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

Onunla Allah’ın düşmanlarını ve sizin düşmanlarınızı korkutursunuz.”

(Enfal Suresi: 60)

Düşmanlarımız bizi fakirleştirmek istedikleri zaman, bizim de hazırlık yapmamız gerekir. İşte düşmanlara karşı hazırlık için, yaşadığımız yeri imar etmemiz cihattır. Ülkemizi inşa etmeli, milletimizi kalkındırmalı, zenginliklerimizi çıkarmalı, topraklarımızı ıslah etmeli, barajlar inşa etmeli, sanayimizi geliştirmeli, kendi kendimize yetmeliyiz. İşte bu ibadettir. Böyle olmadığı takdirde, sizinde bildiğiniz gibi kendisinde sayılamayacak kadar servete sahip bir buçuk milyar Müslüman’ın bulunduğu ve yine dört yüz elli milyar varil petrol gibi dünyadaki en büyük petrol rezervlerine sahip olan bir ülke işgal altındadır.

Zira Allah Teâlâ buyuruyor ki:

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Onlarla Allah’ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve bunlardan başka sizin bilmediğiniz fakat Allah’ın bildiği diğer düşmanları korkutursunuz.”

(Enfal Suresi:60)

İşte öncelikli ibadet budur. İşçi işini en iyi şekilde bilmelidir, çiftçi, öğretmen, doktor, mühendis ve herkes mesleğini en iyi şekilde öğrenmeli ve kuvveti bu şekilde hazırlamalıdır. Bu aynı zamanda dini bir görevdir de.

2- İlim ve Dava Cihadı:

Şimdi düşmanlarımız bizi yıkmak istedikleri zaman, öncelikli ibadetimiz bu dinin emarelerini yerleştirmemiz, şüpheleri bertaraf etmemiz, değerlerimizi ve kurallarımızı

ortaya koymamızdır. Bu yüzden bazen Allah’a davet en büyük cihat şekli sayılır. İşte bu yüzden âlimlerin mürekkebi, şehitlerin kanına eşittir. İslami kuralları sağlamlaştırmak, değerleri korumak, şüpheleri bertaraf etmek, haklıya hakkını vermek de bir ibadettir.

O zaman düşmanlara karşı hazırlanın. İlim ve dava cihadı da ibadettir. Bunun delili de şu ayettir:

﴿ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا (52) ﴾

[سورة الفرقان]

“Öyle ise kâfirlere itaat etme, onlara karşı bu Kuran’la büyük bir mücadele ver.”

(Furkan Suresi: 52)

Allah Kuran’ı Kerim öğretmeyi, manasını açıklamayı ve kurallarını uygulamayı büyük cihat olarak isimlendirmiştir. Onlarla Kuran ile mücadele edin ki bu asrımızda ikinci önemli ibadettir.

3- Gençleri İslah Etmek için İslami Aktiviteler:

Bizim üçüncü bir ibadetimiz daha var. Düşmanlarımız gençliğimizi bozmak için pornografik kanalların da içinde bulunduğu 800 kanal kurdular. Şimdi bu yapılanlar bizlere ikram mıdır, yoksa bizleri bozmak için yapılan bir faaliyet midir? Bu tamamen gençliğimizi bozmak için yapılan bir faaliyettir. Bu yüzden genç erkek ve kızlarımızı İslami aktivitelerle, İslami okullarla, İslami üniversitelerle ve İslami alternatiflerle donatmalıyız. Mademki düşman taraf bizi bozmaya çalışıyor, o zaman bizim de alternatiflerimiz olmalıdır. Bazen camiler eğlence merkezleri haline geliyor, çocuklar orada vakitlerini geçiriyorlar, oynuyorlar, bu eğlencelerden mutlu oluyorlar. Bunlar tamamen gençlerimizin bozulmasını engellemek için yapılan faaliyetlerdir. İşte bu da üçüncü türden bir ibadettir.

O zaman ilk ibadet: Zenginleşmek, gelişmek ve imar etmek

İkinci İbadet: Dini açıklamak ve sağlamlaştırmak

Üçüncü ibadet ise: Gençleri İslah etmek için İslami Aktiviteler oluşturmak.

4- Savaş ile Cihat:

Düşmanlarımız bizim zelil olmamızı istiyorsa, varımızı yoğumuzu feda etmemiz gerekir. Batılı ülkeler, İslami ülkelerden birini işgal ettiği zaman, orada çok büyük bir direniş oluyor. Sanıyorum bu direniş gördükten sonra bu işgalciler ileriki zamanlarda başka bir ülkeyi işgal etmeden önce milyonlarca hazırlık yapacaklar. Eğer Müslümanları zelil duruma düşürmek istiyorlarsa bu zalim düşmanlara karşı dik durmak gerekir. İşte bu da ibadettir. Bu, savaş ile cihattır. Ayrıca dava cihadımız vardır:

﴿ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا (52) ﴾

[سورة الفرقان]

“Öyle ise kâfirlere itaat etme, onlara karşı bu Kuran’la büyük bir mücadele ver.”

(Furkan Suresi: 52)

Bunların yanında hazırlık anlamında cihat etmek ile ilgili ayet de şudur:

﴿ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (60) ﴾

[سورة الأنفال]

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın”

(Enfal Suresi:60)

5- Nefis ile Cihat:

Yukarıdakilere ek olarak bizim nefsimizle de cihat etmemiz gerekir. Zira Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

﴿ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا (69) ﴾

[سورة العنكبوت]

“Bizim uğrumuzda cihat edenler var ya, biz onları mutlaka yollarımıza iletacağız.”

(Ankebut Suresi: 69)

Gözlerini kapat, dilini tut, işte bu nefis ile cihattır ve cihat türlerinin ilkidir. Nefsi karşısında yenik düşen kişi, bir karınca ile bile yüz yüze gelemez. Bu nefis ile cihattır.

Ayrıca düşmanlara karşı hazırlık yaparak cihat ederiz. Bunların yanında davet cihadı vardır. Ve savaş ile cihat, bu da ayette şöyle zikredilir:

﴿ اذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ (39) ﴾

[سورة الحج]

“Kendilerine savaş açılan Müslümanlara, zulme uğramaları sebebiyle cihat için izin verildi. Şüphe yok ki Allah’ın onlara yardım etmeğe gücü yeter.”

(Hac Suresi: 39)

Davet Ahlakı ve Cihat Ahlakı Arasındaki Fark:

Davet ahlakı ile ilgili Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ (34) ﴾

[سورة فصلت]

“Bir de bakarsın ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir.”

(Fussilet Suresi: 34)

Cihat ahlakı ise şöyledir:

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ (73) ﴾

[سورة التوبة]

“Ey peygamber! Kâfirlere ve münafıklara karşı cihat et ve onlara karşı çetin ol.”

(Tevbe Suresi: 73)

Aralarındaki fark gayet açıktır. Bazı tebliğcilerin bu ikisini birbiri ile karıştırması çok rahatsız edici sonuçlar verir. Davet ahlakı ayetlerde şöyle anlatılır:

﴿ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ (34) ﴾

[سورة فصلت]

“Bir de bakarsın ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir.”

﴿ وَجَادِلْهُمْ بَالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (125) ﴾

[سورة النحل]

“Onlarla en güzel şekilde mücadele et.”

(Nahl Suresi: 125)

Cihat ahlakı ise şöyle zikredilmektedir:

﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفْرَ وَالْمُنَافِقِينَ غَوَاظٌ عَلَيْهِمْ (73) ﴾

[آية التوبرسو]

“Ey peygamber! Kâfirlere ve münafıklara karşı cihat et ve onlara karşı çetin ol.” (Tevbe Suresi: 73)

Kardeşlerim, bunlar cihat çeşitleridir. Nefsimizle cihat ederek başlamalı, davet cihadına geçmeli, ondan düşmanlarımıza karşı hazırlık yapmalı, daha sonra da savaşarak cihat etme ibadetine geçmeliyiz. Bunlar çağımızın ibadetleridir. Düşmanlarımız bizi fakirleştirmek istediklerinde, işlerimizi en iyi şekilde yapmaya devam ederek ülkemizi zenginleştirmeliyiz. Yoldan saptırmak istediklerinde, dinimizin kurallarını sağlamlaştırmalı, şüpheleri bertaraf etmeliyiz. Gençlerimizi yoldan çıkarmak istediklerinde, İslam’ın güzelliklerini anlatarak onları korumalıyız. Değerimizi düşürüp bizi hakir duruma getirmek istediklerinde ise, varımızı yoğumuzu feda ederek cihat etmeliyiz.

Kardeşlerim, ibadetin bazı manalarından bahsettik ve ibadetin insanın hayatının her anına nasıl sirayet ettiğini, her işimiz ve hareketimize nasıl etki edebileceğini görmüş olduk.

Alemlerin Rabbi Olan Allah’a Hamdolsun